

Roken, drank en drugs

VOORTGEZET ONDERWIJS

De helft
van de rokers
begint op het
schoolplein.

GGD GRONINGEN | JANUARI 2019

Waarom aandacht voor roken, drank en drugs?

Er zijn verschillende redenen waarom jongeren beginnen met roken of met het gebruik van alcohol of drugs. De meest voorkomende oorzaak is groepsdruk. Maar daarnaast is nieuwsgierigheid en experimenteergedrag op puberleeftijd ook heel normaal. Een ingrijpende gebeurtenis, onzekerheid, stress, verveling of problemen thuis kunnen ook aanleiding geven tot het experimenteren met drugs.

Het is goed om het onderwerp bespreekbaar te maken op school en een duidelijke norm te stellen. Door vroegtijdig gebruik te signaleren en jongeren te helpen kan voorkomen worden dat ze verslaafd raken en schoolprestaties afnemen.

Vanaf 2020 moeten alle schoolterreinen rookvrij zijn. Naast het rookvrij maken van de scholen is het belangrijk jongeren mee te nemen in deze beslissing. De norm verschuift in de maatschappij en op scholen. Door aan te sluiten bij deze verandering wordt het voor jongeren moeilijker om te beginnen met roken.

Een aanpak die aansluit bij de 4 pijlers van de Gezonde School biedt de beste kans op succes. In deze menukaart vindt u het (ondersteuning) aanbod in de regio en de belangrijkste landelijke materialen op deze pijlers.

Alcohol heeft vooral een negatief effect op de hersenen. Tot het twintigste levensjaar zijn de hersenen nog in ontwikkeling.

Vignet Gezonde School

Roken, drank en drugs

Om de effectiviteit van de activiteiten op het thema Roken-, alcohol- en drugspreventie te vergroten, is het belangrijk om te werken aan de volgende pijlers: educatie, signaleren, schoolomgeving en beleid. Voor ieder van deze pijlers van de Gezonde School vindt u hieronder een beschrijving.

Wilt u voor dit thema laten zien dat u voldoet aan al deze pijlers en daarmee 'integraal' werkt aan gezondheidsbevordering, dan kunt u het themacertificaat roken-, alcohol- en drugspreventie van het vignet Gezonde School aanvragen.

EDUCATIE

- Uw school maakt in de les gebruik van erkende Gezonde School-activiteiten.
- Uw school besteedt in de lessen structureel aandacht aan roken-, alcohol- en drugspreventie.
- De onderwijsactiviteiten op het gebied van roken-, alcohol- en drugspreventie zijn vastgelegd.
- De school biedt docenten bij- of nascholing op het gebied van roken-, alcohol- en drugspreventie.
- De school informeert ouders over het lesprogramma rondom roken-, alcohol- en drugspreventie.

SIGNALERING

- Uw school heeft inzicht in hoe het met leerlingen gaat rondom roken-, alcohol- en drugsproblematiek.
- Schoolmedewerkers zijn getraind in het signaleren rondom roken-, alcohol- en drugsproblematiek.
- Signalen rondom roken-, alcohol- en drugsproblematiek worden besproken in bestaand zorgteam van uw school of binnen een andere signalerings-, zorg- en verwijzingsstructuur.
- Uw school informeert leerlingen en ouders bij wie ze terecht kunnen voor vragen /hulp rond roken-, alcohol- en drugsproblematiek en pakt signalen op.
- Uw school betreft andere organisaties bij het signaleren van roken-, alcohol- en drugsproblematiek.
- Er is extra ondersteuning voor leerlingen die dit nodig hebben.

OMGEVING

- Uw school draagt zorg voor een gezonde schoolomgeving rond roken-, alcohol- en drugspreventie: de school beschikt over een rookvrij schoolterrein en is alcoholvrij tijdens alle schoolactiviteiten.
- Uw school betreft leerlingen, ouders en medewerkers bij activiteiten rond roken-, alcohol- en drugspreventie.
- Er zijn afspraken gemaakt over het gebruik van middelen door medewerkers tijdens schoolactiviteiten.
- Medewerkers geven het goede voorbeeld rond roken-, alcohol- en drugspreventie en gebruiken geen middelen op school.

BELEID

- Roken-, alcohol- en drugspreventie maakt onderdeel uit van het schoolbeleid.
- Leerlingen, medewerkers en ouders zijn betrokken bij de doelstellingen rondom roken-, alcohol- en drugspreventie.
- Uw school heeft gedragsregels over hoe zij wil bijdragen aan gezondheid en gezond gedrag rondom roken-, alcohol- en drugspreventie.
- Uw school informeert leerlingen en ouders over het beleid en de gedragsregels.
- Het beleid en de gedragsregels worden gehandhaafd en geëvalueerd.
- Uw school heeft de coördinatie van roken-, alcohol- en drugspreventie belegd.

Roken, drank en drugs

INTERVENTIE		BESCHRIJVING	CONTACTGEGEVENS	EDUCATIE	OMGEVING	BELEID	SIGNALERING
GENOTMIDDELENGEBRUIK							
Jij en Je Gezondheid Jeugdgezondheidszorg (GGD)	Jaarlijkse afname van vragenlijst, signalering problemen met jongeren en schoolprofiel. info.jijenjegezondheid.nl	GGD Groningen, eigen medewerker JGZ 050 367 40 00					✓
De gezonde school en genotmiddelen	De gezonde school en genotmiddelen biedt 4 verschillende onderdelen: voorlichtingslessen over genotmiddelen voor de leerlingen, ouderbetrokkenheid, signaleren, beleid en regels. www.dgsg.nl	Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) afdeling voorlichting en preventie 088 2 34 34 34 preventie@vnn.nl	✓	✓	✓	✓	✓
Trainingen en Workshops TerWille	TerWille biedt trainingen en workshops voor jongeren, docenten en ouders over genotmiddelengebruik. www.terwille.nl/wat-wij-doen/voor-scholen/trainingen-en-workshops	050 311 6226 info@terwille.nl	✓	✓			✓
Jimmy's 050	Diverse workshops voor en door jongeren. Drugs (en alcohol) www.jimmys050.nl/workshops	Jimmy's Groningen 050 311 7711 info@jimmys050.nl Whatsapp: 06 47195011	✓				
Moti-4	Moti-4 richt zich op jongeren van 14-24 jaar die in de problemen dreigen te raken door middelengebruik, gokken of gamen. www.moti4.nl/nl/doorverwijzer	VNN afdeling voorlichting en preventie 088 2 34 34 34 preventie@vnn.nl	✓				✓
Samen Slagen	Samen Slagen is een integrale interventie voor het VSO cluster 4 onderwijs en heeft als doel het terugdringen van middelengebruik onder leerlingen tussen 12 en 18 jaar op het VSO cluster 4. www.youz.nl/school/cta-samen-slagen	088 230 30 30 info@youz.nl	✓		✓		

INTERVENTIE		BESCHRIJVING	CONTACTGEGEVENS			
			EDUCATIE	OMGEVING	BELEID	SIGNALERING
Be Aware	Het doel is jongeren op scholen en instellingen bewust te maken van verslaving en de risico's en gevolgen ervan, de symptomen van verslaving leren herkennen en hen de weg naar hulp te wijzen. www.stichting-be-aware.nl/Scholen.aspx	06 38 69 53 23 info@stichting-be-aware.nl	✓			
Voorkom!	Preventielessen Roken, Alcohol, Drugs en internet www.voorkom.nl/scholen	Voorkom! Verslavingspreventie 0850 404850 Of contact via de website	✓			
Kinderen van verslaafde ouders	Hulp voor kinderen met verslaafde ouders. www.vnn.nl/ik-ben-familie-naaste/verslaving-van-je-ouders	VNN afdeling voorlichting en preventie 088 2343434 preventie@vnn.nl				✓

45% van de scholieren tussen 12-16 jaar heeft ooit alcohol gedronken.

INTERVENTIE		BESCHRIJVING	CONTACTGEGEVENS		EDUCATIE	OMGEVING	BELEID	SIGNALERING
ROKEN EN PREVENTIE								
Rookvrij schoolterrein	Er zijn hulpmiddelen beschikbaar voor het voorbereiden, invoeren en borgen van een rookvrij schoolterrein. www.rookvrijschoolterrein.nl/voortgezet-onderwijs	VNN afdeling voorlichting en preventie 088 2343434 preventie@vnn.nl				✓	✓	
Smoke Free Challenge	De Smokefree Challenge duurt van 1 november tot 1 mei. In die periode wordt iedereen uitgedaagd om niet te roken. Bovendien is het de bedoeling dat het aantal rokers in de klas daalt of gelijk blijft. www.smokefreechallenge.nl	VNN afdeling voorlichting en preventie 088 2343434 preventie@vnn.nl Of GGD Groningen gezondheidsbevordering @ggd.groningen.nl	✓	✓				
Roken Info	Informatie voor ouders over roken en kinderen. www.rokeninfo.nl/publiek/zwangerschap-en-opvoeding/opvoeding	VNN afdeling voorlichting en preventie 088 2343434 preventie@vnn.nl		✓				
Filmpjes Roken	Verschillende filmpjes over roken en te gebruiken in de klas. Playlist: www.youtube.com/playlist?list=PL3QuHQOOfCfLmU5S6n59AO63cMqYN54Z6 10 redenen om niet te roken: www.youtube.com/watch?v=O8J9KFW6uTU Verschillende filmpjes met informatie over wat er in een sigaret zit: www.youtube.com/user/zitdaterechtin		✓					

Rokers overlijden gemiddeld 10 jaar eerder en leven minder lang in goede gezondheid in vergelijking met niet-rokers.